

27 april 1926

Op de dag van het wonder zat Isabel op haar knieën aan de rand van het klif het kleine, pas gemaakte kruis van drijfhout te verzorgen.

Een enkele dikke wolk dreef traag langs de aprilhemel, die zich boven het eiland uitstreckte als een spiegel van de oceaan eronder. Isabel sprenkelde nog wat water en klopte de aarde aan rond het rozemarijnstruikje dat ze zojuist had geplant.

‘... en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze,’ fluisterde ze.

Een ogenblik lang meende ze in gedachten een baby te horen huilen. Ze zette de illusie van zich af en liet haar blik afdwalen naar een school walvissen die in de richting van de kust zwommen om in het warmere water te kalveren en nu en dan hun staartvinnen door het wateroppervlak prikten als naalden door een borduurwerk. Weer hoorde ze het kindergehuil, iets luider ditmaal op de vroege ochtendbries. Onmogelijk.

Vanaf deze kant van het eiland was er alleen maar onmetelijkheid, helemaal tot Afrika. Hier ging de Indische Oceaan over in de Zuidelijke Oceaan en samen strekten zij zich als een eindeloos tapijt uit aan de voet van de kliffen. Op dagen als deze leek het water zo stevig dat ze het gevoel kreeg helemaal naar Madagascar te kunnen lopen in een tocht van blauw op blauw. De andere kant van het eiland blikte gemelijk achterom in de richting van het Australische vasteland bijna honderdzesig kilometer ver-

derop; het hoorde er niet echt bij, maar kon er ook niet los van worden gezien, als hoogste van een rij onderzeese bergen die van de oceaanbodem oprezen als tanden uit een grillig gevormd kaakbeen, wachtend om onschuldige schepen te verslinden op hun laatste spurt naar de veilige haven.

Bij wijze van genoegdoening beschikte het eiland – Janus Rock – over een vuurtoren, die met zijn lichtbundel een mantel van veiligheid van bijna vijftig kilometer verschaftte. Elke nacht gonsde de lucht van het regelmatige gebrom van de lantaarn die draaide, draaide, draaide; onpartijdig, zonder verwijt aan de rotsen of angst voor de golven, klaar om waar nodig redding te bieden.

Het huilen hield aan. In de verte kletterde de deur van de vuurtoren dicht en Toms lange gestalte verscheen op de galerij terwijl hij met zijn verrekijker het eiland afspeurde. ‘Izzy,’ riep hij, ‘een boot!’ en hij wees naar de baai. ‘Op het strand... een boot!’

Hij verdween en kwam even later op de begane grond weer tevoorschijn. ‘Zo te zien zit er iemand in,’ riep hij.

Isabel rende hem zo goed en zo kwaad als het ging tegemoet en hij hield haar arm vast terwijl ze over het steile, uitgesleten pad afdaalden naar het kleine strand.

‘Ja hoor, het is een boot,’ zei Tom. ‘En... O, Jezus! Er zit een vent in, maar...’

De gestalte lag roerloos, in elkaar gezakt over het bankje, terwijl het huilen maar aanhield. Tom rende op het bootje af en probeerde de man te wekken alvorens de ruimte in de boeg waar het geluid vandaan kwam te doorzoeken. Hij haalde er een wollen bundeltje uit tevoorschijn: een zacht lavendelblauw damesvest dat om een piepklein, huilend kindje was gewikkeld.

‘Godallemachtig!’ riep hij uit. ‘Godallemachtig, Izzy. Het is...’

‘Een baby! O, goeie god! O, Tom! Tom! Hier, geef hem aan mij!’

Hij overhandigde haar het bundeltje en deed een nieuwe poging de vreemdeling tot leven te wekken – geen polsslag. Hij wendde zich tot Isabel, die het piepkleine wezentje onderzocht. ‘Hij is dood, Izz. De baby?’

‘Die mankeert niets, zo te zien. Geen verwondingen of bloed-uitstortingen. Maar zo klein!’ zei ze, waarna ze zich liefkozend tot het kind richtte: ‘Stil maar, stil maar. Je bent nu veilig, kleintje. Je bent veilig, mooi kindje.’

Tom stond doodstil naar het lichaam van de man te kijken. Om zeker te weten dat hij niet droomde, kneep hij zijn ogen heel even stijf dicht en deed ze toen weer open. De baby was opgehouden met huilen en lag nu in Isabels armen wat na te snikken.

‘Ik zie geen uitwendige verwondingen en hij ziet er niet uit alsof hij iets onder de leden had. Hij kan nooit lang stuurloos hebben rondgedobberd... Niet te geloven.’ Hij zweeg even. ‘Neem jij de baby mee naar binnen, Izz, dan ga ik iets zoeken om het lichaam mee te bedekken.’

‘Maar, Tom...’

‘Het zou een duivels karwei zijn om hem mee naar boven te sjouwen. We kunnen hem beter laten liggen tot er hulp komt. Maar ik wil niet dat er vogels of vliegen bij hem kunnen komen; ik heb nog wat zeildoek in de schuur liggen.’ Hij sprak rustig, maar zijn handen en gezicht voelden ijskoud en oude schaduwen verdreven de heldere najaarszon.

Janus Rock was tweeënhalve kilometer groen, met genoeg gras om de paar schapen en geiten en het handjevol kippen te voeden en voldoende teelaarde voor een eenvoudige moestuin. De enige bomen waren twee hoog oprijzende coniferen, geplant door de arbeiders uit Point Partageuse die het vuurtorenstation meer dan dertig jaar eerder, in 1889, hadden gebouwd. Een groepje oude graven herinnerde aan een schipbreuk lang daarvoor, toen de *Pride of Birmingham* op klaarlichte dag op de gulzige rotsen was gelopen en was vergaan. Op zo’n zelfde schip was later vanuit Engeland de lichtinstallatie zelf hiernaartoe gebracht, trots voorzien van de naam *Chance Brothers*, een garantie voor de meest geavanceerde technologie van die tijd, die op elke plek kon worden geïnstalleerd, hoe onherbergzaam of moeilijk te bereiken ook.

De stromingen sleepten van alles binnen: wrakstukken, theekisten, walvisbaleinen, rommel kolkend alsof het tussen twee propellers werd voortgedreven. Alles kwam op een gegeven moment boven water, op zijn eigen moment, op zijn eigen manier. Het vuurtorenstation stond stevig in het midden van het eiland en het huisje van de vuurtorenwachter en de bijgebouwen stonden in elkaar gedoken naast de vuurtoren zelf, geïntimideerd door decennia striemende windvlagen.

In de keuken zat Isabel aan de oude tafel, met de in een donzige gele deken gewikkelde baby in haar armen. Bij het binnenkomen veegde Tom langzaam zijn voeten op de mat en legde een eeltige hand op haar schouder. 'Ik heb die arme stakker toegedeckt. Hoe is het met de kleine?'

'Het is een meisje,' zei Isabel met een glimlach. 'Ik heb haar in bad gedaan. Ze ziet er gezond uit.'

De baby keek met grote ogen naar hem op en dronk zijn blik in. 'Wat zou er in vredesnaam in dat kleine koppie omgaan?' vroeg hij zich hardop af.

'En ik heb haar ook wat melk gegeven, hè, lieverdje?' zei Isabel zachtjes, de zin voor de baby een vragende klank gevend. 'O, Tom, ze is gewoon volmaakt,' zei ze en ze kustte het kind. 'God mag weten wat ze allemaal heeft moeten doorstaan.'

Tom pakte een fles cognac uit de grenenhouten kast en schonk een bodempje voor zichzelf in, dat hij in één teug achteroversloeg. Hij ging naast zijn vrouw zitten en keek hoe het licht over haar gezicht speelde terwijl ze de schat in haar armen zat te bewonderen. De baby volgde elke beweging van haar ogen, alsof Isabel zou ontsnappen als ze haar niet met haar blik zou vasthouden.

'Och, klein ding,' zong Isabel zachtjes, 'arm, arm klein ding,' toen de baby haar gezichtje naar haar borst draaide. Tom hoorde tranen in haar stem en voelde de herinnering aan een onzichtbare aanwezigheid tussen hen in de lucht hangen.

'Ze vindt je lief,' zei hij. En toen, bijna tegen zichzelf: 'Doet me denken aan hoe het had kunnen zijn.' Snel voegde hij eraan

toe: 'Ik bedoel... Ik bedoelde niet... Je kunt gewoon zien dat je ervoor geboren bent, dat bedoel ik.' Hij streelde haar wang.

Isabel keek naar hem op. 'Ik begrijp het, schat. Ik snap wat je bedoelt. Zo voel ik het ook.'

Hij sloeg zijn armen om zijn vrouw en het kind heen. Isabel kon de cognac in zijn adem ruiken. Ze fluisterde: 'O, Tom, wat een geluk dat we haar op tijd hebben gevonden.'

Tom kuste haar en drukte toen zijn lippen op het voorhoofd van de baby. Zo bleven ze een hele tijd met z'n drieën zitten, tot het kind zich begon te roeren en een vuistje onder het dekentje vandaan stak.

'Nou,' zei Tom, terwijl hij opstond en zich uitrekte, 'dan ga ik maar eens een bericht sturen en dat bootje melden; dan kunnen ze een boot sturen om het lichaam op te halen. En dit kleine duimelijntje.'

'Nog niet!' zei Isabel, terwijl ze de vingertjes van de baby pakte. 'Ik bedoel, dat heeft toch geen haast. Voor die arme man is het toch te laat. En ik denk dat deze kleine schat voorlopig wel even genoeg heeft van boten. Wacht er nog even mee. Geef haar de kans om eerst even op adem te komen.'

'Het duurt uren voor ze hier zijn. Maak je over haar maar geen zorgen. Je hebt haar al helemaal rustig gekregen, het arme kleintje.'

'Laten we nog even wachten. Wat maakt dat nu uit?'

'Het moet allemaal in het logboek, liefje. Je weet dat ik alles meteen moet noteren,' zei Tom, want het behoorde tot zijn taken elke vermeldenswaardige gebeurtenis op of in de buurt van het vuurtorenstation te melden, van passerende schepen en het weer tot problemen met de apparatuur.

'Je kunt het toch ook morgenochtend doen?'

'Maar wat als het bootje afkomstig is van een schip?'

'Het is een jol, geen reddingssloep,' zei ze.

'Dan heeft de baby waarschijnlijk een moeder die ergens aan de wal haar haren uit haar hoofd staat te trekken van ongerustheid. Hoe zou jij je voelen als het jouw kindje was?'

‘Je hebt dat vest toch gezien. De moeder is waarschijnlijk overboord gevallen en verdronken.’

‘Lieve!ing, we weten helemaal niets over de moeder. Of over wie de man was.’

‘Het is de meest waarschijnlijke verklaring, of niet soms? Zuingelingen lopen niet zomaar weg van hun ouders.’

‘Alles kan, Izzy. We weten het gewoon niet.’

‘Ik kan me anders niet voorstellen dat zo’n klein baby’tje er zonder haar moeder op uit gaat met een boot.’ Ze hield het kindje nog wat dichter tegen zich aan.

‘Dit is een ernstige zaak. Die man is dood, Izz.’

‘En de baby leeft nog. Alsjeblieft, Tom.’

Iets in haar toon raakte hem en in plaats van tegen haar in te gaan, nam hij haar verzoek in overweging. Misschien was het goed voor haar om even een baby om zich heen te hebben. Misschien was hij haar dat wel verschuldigd. Het bleef even stil en Isabel keek hem aan in een zwijgende smeekbede.

‘Misschien, als het echt moet...’ begon hij, zich schoorvoetend gewonnen gevend, ‘zou ik tot morgenochtend kunnen wachten. Maar dan is het wel het eerste wat ik doe. Zodra de lamp uit is.’

Isabel kuste hem en kneep in zijn arm.

‘Dan ga ik nu maar gauw terug naar het lichthuis. Ik was net de dampbuis aan het vervangen,’ zei hij.

Terwijl hij het pad af liep, hoorde hij de melodieuze klanken van Isabels stem die zong: *‘Blow the wind southerly, southerly, southerly, blow the wind south o’er the bonnie blue sea.’* Hoewel het een welluidende melodie was, voelde hij zich niet echt gerustgesteld toen hij de trappen van de toren beklom, worstelend met een eigenaardig ongemakkelijk gevoel over de concessie die hij zojuist had gedaan.

1

16 december 1918

‘Ja, dat realiseer ik me,’ zei Tom Sherbourne. Hij zat in een spartaans ingerichte kamer, waar het nauwelijks koeler was dan in de drukkende warmte buiten. De zomerregen in Sydney kletterde tegen de ruiten en dwong de mensen op straat een plekje te zoeken om te schuilen.

‘En dan bedoel ik ook héél erg zwaar.’ De man aan de andere kant van het bureau leunde naar voren om zijn woorden te benadrukken. ‘Het is geen pretje. Niet dat Byron Bay de slechtste standplaats is van de Lights, maar je moet wel goed weten waar je aan begint.’ Hij drukte de tabak aan met zijn duim en stak zijn pijp aan. In Toms sollicitatiebrief stond hetzelfde verhaal als dat van vele mannen rond die tijd: geboren op 28 september 1893; oorlog doorgebracht in het leger; ervaring met de internationale morsecode; lichamelijk gezond en fit; eervol ontslag. De regels bepaalden dat er voorrang moest worden gegeven aan ex-militairen.

‘Het kan nooit...’ Tom stopte en begon opnieuw. ‘Met alle respect, meneer Coughlan, maar ik kan me niet voorstellen dat het zwaarder zal zijn dan het westelijk front.’

De man keek weer naar de gegevens op de ontslagpapieren en toen naar Tom, op zoek naar iets in zijn blik, in zijn gezicht. ‘Nee, jongen. Daar heb je waarschijnlijk gelijk in.’ Hij dreunde een aantal regels op: ‘Je betaalt je eigen overtocht naar elke standplaats. Je bent aflosser, dus je hebt geen vakanties. Vast

personeel krijgt aan het eind van elk driejarig contract een maand vrij.' Hij pakte zijn dikke pen en tekende het formulier dat voor hem lag. Terwijl hij een stempel heen en weer rolde over het inktkussen, zei hij: 'Welkom' – hij drukte de stempel op drie plekken op het document – 'bij de Commonwealth Lighthouse Service.' Op het formulier glinsterde in natte inkt: '16 december 1918'.

De aflossingsstandplaats van een half jaar in Byron Bay, aan de kust van New South Wales, met twee andere wachters en hun gezinnen, leerde Tom de grondbeginselen van het leven als vuurtorenwachter. Het werd gevolgd door een karwei op Maatsuyker, het onherbergzame eiland ten zuiden van Tasmanië waar het bijna alle dagen van het jaar regende en waar de kippen in zee waaiden wanneer het stormde.

Als vuurtorenwachter heeft Tom veel tijd om aan de oorlog te denken. Aan de gezichten, de stemmen van de kerels die naast hem hadden gestaan, die op de een of andere manier zijn leven hadden gered; degenen wier laatste woorden hij had gehoord, en degenen wier gebrabbel hij niet had kunnen verstaan, maar tegen wie hij toch had geknikt.

Tom is niet een van de mannen wier benen alleen nog maar vastzaten aan een streng pezen of wier ingewanden als kronkelende palingen uit hun omhulsel glibberden. Ook had het gas zijn longen niet veranderd in lijm of zijn hersenen in een dikke brij. Maar hij draagt wel de littekens, omdat hij in het lichaam moet leven van de man die al die dingen heeft gedaan die hij moest doen. En hij draagt die andere schaduw, die naar binnen is gericht.

Hij probeert er niet te veel bij stil te staan; hij heeft genoeg mannen gezien die daar verschrikkelijk van in de put raakten en erger. Dus leeft hij zijn leven verder om dat ding heen waarvoor hij geen naam heeft. Wanneer hij over die jaren droomt, dan is de Tom die alles meemaakt, die Tom die daar staat met bloed aan zijn handen, een jongetje van een jaar of acht. Dan is het die

kleine jongen die het moet opnemen tegen kerels met geweren en bajonetten en maakt hij zich zorgen omdat zijn schoolsokken zijn afgezaakt en hij ze niet kan ophijsen zonder zijn geweer te laten zakken en hij is toch al amper groot genoeg om het vast te houden. En hij kan zijn moeder nergens vinden.

Dan wordt hij wakker en is hij ergens met alleen maar wind en golven en licht en de ingewikkelde machinerie die de vlam brandende en de lantaarn draaiende houdt. Altijd maar draaien, altijd maar over zijn schouder kijken.

Als het hem maar lukt om ver genoeg weg te komen – van mensen, van herinneringen – dan zal de tijd zijn werk doen.

Duizenden kilometers verderop, aan de westkust, was Janus Rock de plek die op het continent het verst verwijderd lag van het huis waar Tom zijn jeugd had doorgebracht, in Sydney. Maar de vuurtoren van Janus Rock was het laatste stukje Australië dat hij had gezien toen zijn troepenschip in 1915 naar Egypte was gestoomd. De geur van eucalyptussen was vanuit Albany nog kilometers ver meegedreven en toen de geur vervaagde, had hij zich opeens ziek gevoeld door het gemis van iets waarvan hij niet had geweten dat hij het kon missen. Toen kwam, uren later, heel rustig en regelmatig, de vuurtoren in zicht, met zijn lichtsein dat om de vijf seconden opflakkerde – het uiterste puntje van zijn vaderland – en die herinnering bleef hem de helse jaren die volgden altijd bij, als een afscheidskus. Toen hij in juni 1920 van de dringende vacature op Janus hoorde, was het alsof de vuurtoren hem riep.

Wankelend op het uiterste randje van het continentaal plat, was Janus geen populaire standplaats. Hoewel hij qua ontberingen de hoogste classificatie had en dus iets beter betaald werd, zeiden de oude rotten in het vak dat hij het salaris, dat toch al heel bescheiden was, niet waard was. De wachter die Tom op Janus ging vervangen was Trimble Docherty, die beroering had gewekt door te melden dat zijn vrouw naar passerende schepen seinde met behulp van de gekleurde vlaggen van de internatio-

nale code. Hier waren de autoriteiten niet blij mee en wel om twee redenen: ten eerste omdat de adjunct-directeur Vuurtorens enkele jaren eerder het seinen door middel van vlaggen op Janus verboden had, aangezien schepen zichzelf in gevaar brachten door te dichtbij te komen om ze te kunnen ontcijferen; en ten tweede omdat de echtgenote in kwestie onlangs was overleden.

Er ontstond een aanzienlijke correspondentie, in drievoud, over het onderwerp tussen Fremantle en Melbourne, waarin de adjunct-directeur in Fremantle zich sterk maakte voor Docherty en alle jaren dat hij uitstekend werk had geleverd, tegenover een hoofdkantoor dat uitsluitend oog had voor efficiency en kosten en het naleven van de voorschriften. Er werd een compromis bereikt waarin werd afgesproken dat er een tijdelijke vervanger zou worden aangesteld, terwijl Docherty een half jaar medisch verlof kreeg.

‘Normaal gesproken zouden we nooit een vrijgezel naar Janus sturen – het is behoorlijk afgelegen en dan is het niet alleen prettig gezelschap te hebben van een vrouw en kinderen, maar ze kunnen je ook in praktische zin ondersteunen,’ had de districtsambtenaar tegen Tom gezegd. ‘Maar aangezien het slechts tijdelijk is... Je vertrekt over twee dagen naar Partageuse.’ Hij nam hem voor een half jaar aan.

Veel te organiseren was er niet. Niemand om afscheid van te nemen. Twee dagen later liep Tom, gewapend met niet veel meer dan een plunjezak, de loopplank van de boot op. De SS Prometheus baande zich een weg langs de zuidelijke kusten van Australië en deed tussen Sydney en Perth verschillende havens aan. De enkele hutten die waren gereserveerd voor eersteklaspassagiers bevonden zich op het bovendek, in het voorste gedeelte van het schip. In de derde klasse deelde Tom een hut met een oude zeeman. ‘Ik maak deze reis al vijftig jaar – ze zouden het niet in hun hoofd halen me te vragen om te betalen. Pech gehad,’ zei de man opgewekt, waarna hij al zijn aandacht weer richtte op de grote fles veel te sterke rum waarmee hij de tijd verdreef.

Om aan de alcohol dampen te ontkomen, maakte Tom overdag wandelingen over het dek. 's Avonds werd er benedendeaks meestal wel ergens gekeerd.

Je kon nog steeds in één oogopslag zien wie daarginds was geweest en wie de oorlog thuis had uitgezet. Je kon het gewoon aan een man ruiken. Iedereen had de neiging het gezelschap van zijn eigen soort te zoeken. Diep in het schip te zijn bracht herinneringen terug aan de troepentransportschepen die hen eerst naar het Midden-Oosten hadden gebracht en later naar Frankrijk. Ze waren amper aan boord of ze wisten al, bijna vanuit een dierlijk instinct, wie de officieren waren en wie de gewone soldaten; waar ze geweest waren.

Net als op de troepenschepen ging het erom een beetje afleiding te zoeken om de reis wat aangenameer te maken. Het spelletje waarvoor werd gekozen was iedereen bekend: de eerste die een aandenken van een eersteklaspasagier wist te bemachtigen, had gewonnen. Maar niet zomaar een aandenken. Het te veroveren voorwerp was een damesonderbroekje. 'En het prijzengeld wordt verdubbeld als ze het nog aanheeft.'

De leider, ene McGowan, een man met een snor en vingers die geel waren van zijn Woodbines, zei dat hij met een van de stewards over de passagierslijst had gebabbeld: de keus was beperkt. In totaal waren er tien hutten. Een advocaat en zijn vrouw – daar kon je beter met een grote boog omheen lopen –, een paar bejaarde echtparen, een stel oude vrijsters (veelbelovend), maar het allermooist: de dochter van een of andere rijke stinkerd, die in haar eentje reisde.

'We zouden langs de zijkant van het schip omhoog en door haar raampje naar binnen kunnen klimmen,' zei hij. 'Wie doet er mee?'

Het gevaar van de onderneming verbaasde Tom niets. Sinds hij terug was, had hij al tientallen van zulke verhalen gehoord. Mannen die in een opwelling hun leven op het spel zetten; die de spoorbomen bij spoorwegovergangen als hindernissen be-

schouwden om overheen te springen en stroomversnellingen in zwommen om te zien of ze er nog uit konden komen. Zo veel mannen die daarginds aan de dood ontsnapt waren, leken nu verslaafd aan de aantrekkingskracht ervan. Maar goed, deze mannen waren nu hun eigen baas en waarschijnlijk waren het maar praatjes.

De volgende nacht, toen de nachtmerries erger waren dan anders, besloot Tom eraan te ontsnappen door wat over het dek te gaan lopen. Het was twee uur 's nachts. Op dat tijdstip kon hij lopen waar hij maar wilde, dus ging hij systematisch te werk. Terwijl hij keek hoe het maanlicht een lichtspoor achterliet op het water, klom hij naar het bovendek, zich aan de trapreling vasthoudend tegen het zachte slingeren, en hij bleef bovenaan even staan om het frisse briesje op te snuiven en de standvastigheid van de sterren die de nachthemel bezaaiden in zich op te nemen.

Vanuit zijn ooghoeken zag hij in een van de hutten een licht aangaan. Zelfs eersteklaspassagiers hadden dus weleens moeite om in slaap te komen, dacht hij. Toen roerde zich binnen in hem ineens zijn zesde zintuig – dat bekende, onbestemde instinct voor moeilijkheden. Hij sloop stilletjes naar de hut en keek door het raampje naar binnen. In het flauwe licht zag hij een vrouw met haar rug tegen de muur staan, er plat tegenaan gedrukt, ook al raakte de man die voor haar stond haar niet aan. Zijn gezicht bevond zich op slechts enkele centimeters van het hare, met een verlekkerde grijns die Tom al te vaak had gezien. Hij herkende de man van benedendeks en herinnerde zich het prijzengeld. Stomme idioten. Hij voelde aan de deur en die ging open. ‘Laat haar met rust,’ zei hij, terwijl hij de hut binnenstapte. Hij zei het heel rustig, maar liet geen enkele ruimte voor discussie.

De man draaide zich bliksemsnel om om te zien wie het was en grijnsde toen hij Tom herkende. ‘Christus! Ik dacht dat je een steward was! Je kunt me een handje helpen, ik wilde net...’

‘Laat haar met rust, zei ik! Wegwezen. Nu.’

‘Maar ik ben nog niet klaar. Ik wilde haar net de tijd van haar leven bezorgen.’ Hij stonk naar verschaalde drank en tabak.

Tom legde een hand op zijn schouder en greep die zo stevig vast dat de man een kreet van pijn slaakte. Hij was zeker vijftien centimeter kleiner dan Tom, maar probeerde toch naar hem uit te halen. Tom greep zijn pols en draaide die om. ‘Naam en rang!’

‘McKenzie. Soldaat. 3277.’ Het registratienummer waar niet eens om was gevraagd kwam er automatisch achteraan.

‘Soldaat, je biedt deze jongedame je verontschuldigen aan en daarna ga je terug naar je kooi en laat je je gezicht niet meer zien totdat we voor anker gaan, begrepen?’

‘Ja, meneer!’ Hij wendde zich tot de vrouw. ‘Neemt u mij niet kwalijk, juffrouw. Ik had geen kwaad in de zin.’

De vrouw, nog steeds doodsbang, gaf een nauwelijks waarneembaar knikje.

‘En nu wegwezen!’ zei Tom en de man, die met zijn plotse-linge ontnuchtering opeens al zijn zelfvertrouwen kwijt was, schuifelde de hut uit.

‘Gaat het een beetje?’ vroeg Tom aan de vrouw.

‘Ik... ik geloof van wel.’

‘Heeft hij u pijn gedaan?’

‘Hij heeft me niet...’ zei ze zowel tegen zichzelf als tegen hem, ‘hij heeft me niet echt aangeraakt.’

Hij keek de vrouw aan; haar grijze ogen leken al wat kalmer. Haar donkere haar hing los en golvend over haar armen en haar vuisten trokken nog steeds haar nachtjapon dicht tegen haar hals. Tom pakte haar peignoir van een haakje aan de muur en drapeerde hem over haar schouders.

‘Dank u,’ zei ze.

‘U zult wel verschrikkelijk geschrokken zijn. Ik vrees dat sommigen van ons niet meer gewend zijn in beschaafd gezelschap te verkeren.’

Ze zei niets.

‘U zult geen last meer van hem hebben.’ Hij zette een stoel rechtop die tijdens de confrontatie was omgevallen. ‘Het is geheel

aan u of u hem wilt aangeven, juffrouw. Maar ik zou willen zeggen dat hij op dit moment niet helemaal zichzelf is.'

Ze keek hem vragend aan.

'Een man verandert daarginds. Voor sommigen is er niet meer zo veel verschil tussen goed en kwaad.' Hij draaide zich om om weg te gaan, maar stak nog even zijn hoofd om het hoekje van de deur. 'U staat volledig in uw recht als u een aanklacht tegen hem wilt indienen. Maar ik denk dat hij al genoeg problemen heeft. Zoals ik al zei: het is geheel aan u,' en hij verdween door de deur.

P oint Partageuse had zijn naam gekregen van Franse ontdekkingsreizigers die de kaap, die uitstak van het zuidwestelijke hoekje van het Australische continent, in kaart hadden gebracht, lang voor de Engelse stormloop in 1826 om het westen te koloniseren. Sindsdien waren kolonisten uit het noordelijke Albany en de zuidelijke Swan River Colony er langzaam binnengedruppeld en hadden ze bezit genomen van de ongerepte wouden in de honderden kilometers ertussenin. Bomen zo hoog als kathedralen werden omgezaagd met handzagen om weidengronden voor het vee te creëren; smalle weggetjes waren centimeter voor hardnekkige centimeter uitgehakt door bleke kerels met spannen trekpaarden en zo werd dit land, dat nooit eerder door mensenhanden was aangeraakt, kaalgehakt en -gebrand, in kaart gebracht en opgemeten en verdeeld onder diegenen die bereid waren hun geluk te beproeven in een halfgrond dat hun wanhoop en de dood kon brengen, of onmetelijke fortuinen.

De gemeenschap van Partageuse had zich verzameld als stof in een tochtvlaag en zich gevestigd op deze plek waar twee oceanen elkaar ontmoetten, omdat er zoet water was en een natuurlijke haven en vruchtbare grond. De haven kon niet tippen aan die van Albany, maar kwam goed van pas voor plaatselijke bewoners die hout verscheepten, of sandelhout of rundvlees. Kleine bedrijfjes waren als paddenstoelen uit de grond geschoten en hadden zich vastgeklampt als korstmos aan een rotswand en langzaam maar

zeker was het stadje uitgebreid met een school, een verscheidenheid aan kerken met verschillende gezangen en architectuur, een behoorlijk aantal bakstenen huizen en nog veel meer van houten planken en golfplaat. Ook kwamen er allerlei winkels, een stadhuis en zelfs een Dalgety's, waar alles verkrijgbaar was voor het boerenbedrijf, van gereedschappen en voorraden tot levende have. En kroegen. Heel veel kroegen.

In die beginperiode heerste in Partageuse de onuitgesproken overtuiging dat echte dingen elders gebeurden. Nieuws uit de buitenwereld druppelde binnen als regendruppels van bomen, een snippertje hier en een geruchtje daar. Toen de telegraaf in 1890 arriveerde, had dat alles een beetje in een stroomversnelling gebracht, en sindsdien hadden een paar mensen een telefoontoestel gekregen. Het stadje had in 1899 zelfs soldaten naar de Transvaal gestuurd en een handjevol mannen verloren, maar over het algemeen was het leven in Partageuse meer een bijzaak, waarin nooit iets al te vreselijks of al te geweldigs kon gebeuren.

Andere steden in het westen hadden het natuurlijk wel anders meegemaakt: Kalgoorlie bijvoorbeeld, honderden kilometers landinwaarts, had ondergrondse rivieren van goud, bedekt met een korst van woestijn. Daar slenterden mannen naar binnen met een kruiwagen en een zeef en reden weer weg in een automobiel, betaald met een goudklompje zo groot als een kat, in een stadje dat maar half ironisch straten had met namen als Croesus. De wereld wilde wat Kalgoorlie had. Daarmee vergeleken stelde wat Partageuse te bieden had, zoals timmerhout en sandelhout, niets voor: hier zag je geen explosieve groei zoals in Kal.

In 1914 kwam daar verandering in. Partageuse kwam erachter dat het iets had wat de wereld graag wilde hebben. Mannen. Jonge mannen. Gezonde mannen. Mannen die hun hele leven met een bijl hadden staan zwaaien of achter een ploeg hadden gelopen en konden afzien. Mannen die uitermate geschikt waren om te worden geofferd op strategische altaren op een heel ander halfgrond.

In 1914 was het nog een en al vlaggen en nieuw ruikend leer op uniformen. Pas een jaar later begon het leven anders te voelen – begon het te voelen alsof dit misschien toch geen bijzaak was – toen de vrouwen, in plaats van hun geliefde, stoere echtgenoten en zonen terug te krijgen, opeens telegrammen begonnen te ontvangen. Die velletjes papier die uit verbijsterde handen konden vallen en weg konden waaien in de messcherpe wind, die je vertelden dat de jongen die je de borst had gegeven, in bad had gedaan, op wie je boos was geworden en om wie je had gehuild niet meer... nou ja, er niet meer was. Partageuse sloot zich laat en met pijnlijke barensweeën bij de rest van de wereld aan.

Het verliezen van kinderen was natuurlijk altijd al iets geweest wat nu eenmaal moest worden doorstaan. Er waren nooit garanties geweest dat een zwangerschap tot de geboorte van een levend kind zou leiden, of dat geboorte tot een betrekkelijk lang leven zou leiden. De natuur stond alleen de gezonden en de gelukkigen toe deel te hebben aan dit paradijs-in-wording. Bekijk het omslagblad van elke familiebijbel en je zag de feiten. Ook de begraafplaatsen vertelden het verhaal van de baby's wier stemmetjes zich, vanwege een slangenbeet of koorts of een val van een huifkar, uiteindelijk hadden overgegeven aan hun moeders smekende 'stil maar, stil maar kleintje'. De overlevende kinderen wenden eraan de tafel voor eentje minder te dekken, net zoals ze eraan wenden een eindje in te schikken wanneer zich weer een nieuw broertje of zusje aandiende. Zoals de tarwevelden waar meer graan wordt gezaaid dan ooit kan rijpen, leek God ook extra kinderen rond te strooien en ze vervolgens te oogsten aan de hand van een volstrekt onbegrijpelijk goddelijk plan. Het stadskerkhof had hier altijd naar waarheid verslag van gedaan en de grafzerken, waarvan sommige als losse, rotte tanden schots en scheef in de grond stonden, vertelden heel eerlijk de verhalen van levens waaraan voortijdig een einde was gekomen door influenza en verdrinking, door ongevallen met omgezaagde boomstammen en zelfs blikseminslagen. Maar in 1915 begon het kerkhof

te liegen. Jongens en mannen uit de omgeving begonnen met tientallen tegelijk te sterven, maar het kerkhof zweeg.

De waarheid was dat de jongere lichamen ergens heel ver weg in de modder lagen. De autoriteiten deden wat ze konden: waar de omstandigheden en de strijd het toelieten werden graven gedolven; wanneer het ook maar enigszins mogelijk was een setje ledematen te verzamelen en als één enkele soldaat te identificeren, werd dat gedaan en werd hij met enige ceremonie begraven. Alle gegevens werden bijgehouden. Later werden er foto's gemaakt van de graven en kon een familie voor het bedrag van twee pond, één shilling en zes pence een officiële gedenkplaat kopen. Nog later schoten de oorlogsmonumenten de grond uit, die echter niet stilstonden bij het verlies, maar bij wat er met het verlies was bereikt en hoe geweldig het was om zegevierend uit de strijd te komen. 'Zegevierend en dood,' mompelden sommigen, 'dat is een treurige zege.'

Zonder de mannen zat de stad vol met gaten, als een Zwitserse kaas. Terwijl er toch geen dienstplicht was geweest. Niemand had hen gedwongen om te gaan vechten.

Het wreedste lot was dat van de kerels die 'geluksvogels' werden genoemd omdat het hun was gegeven om terug te keren: terug naar de kinderen die hen in hun beste kleren stonden op te wachten om hen welkom te heten, terug naar de hond die een strik om zijn halsband had gekregen om mee te doen aan het feest. De hond was meestal de eerste die in de gaten had dat er iets aan de hand was. Niet alleen dat de man een oog of een been miste; meer dat er in het algemeen iets aan hem miste – iets wat vermist was geraakt in de strijd, hoewel zijn lichaam altijd aanwezig was gebleven. Billy Wishart van Sadlers zagerij bijvoorbeeld – drie koters en een vrouw voor wie elke man een moord zou hebben gedaan, slachtoffer van een gasaanval en niet in staat een lepel vast te houden zonder te sputteren als een strosnijder en zijn soep over de hele tafel te sproeien. Trilt zo erg dat hij zijn knopen niet meer zelf kan vastmaken. Wanneer hij

's nachts alleen is met zijn vrouw weigert hij zich uit te kleden en ligt hij in foetushouding op bed te huilen. Of de jonge Sam Dowsett, die de eerste landing bij Gallipoli overleefde, maar bij Bullecourt beide armen en zijn halve gezicht verloor. Zijn moeder, die weduwe is, zit zich hele nachten rechtop in bed zorgen te maken wie er voor haar kleine jongen moet gaan zorgen wanneer zij er niet meer is. In de hele regio is geen meisje meer te vinden dat dom genoeg is om hem nu nog te nemen. Gaten in Zwitserse kaas. Dingen die missen.

Nog heel lang liepen de mensen rond met de verbijsterde uitdrukking op hun gezicht van spelers in een spel waarvan de regels opeens waren veranderd. Ze deden heel hard hun best troost te putten uit het feit dat de jongens niet vergeefs waren gestorven: zij hadden deel uitgemaakt van een indrukwekkende strijd om gerechtigheid. En er waren momenten dat ze dat echt konden geloven en de woeste, wanhopige kreet konden wegslikken die zich krassend uit hun keel trachtte te ontworstelen als uit die van een moedervogel.

Na de oorlog probeerden de mensen rekening te houden met de mannen die na hun terugkeer een al te grote voorliefde bleken te hebben voor een borrel of een robbertje vechten, of voor degenen die geen enkel baantje langer dan een paar dagen volhielden. De bedrijvigheid in de stad begon weer zo'n beetje op gang te komen. Kelly had nog steeds de kruidenierswinkel. De slager was nog steeds de oude Len Bradshaw, hoewel Young Len stond te trappelen om de zaak van hem over te nemen: dat zag je aan de manier waarop hij zijn vader een beetje probeerde weg te drukken van de toonbank wanneer hij zich voor hem langs boog om een karbonaadje of een varkenswangetje te pakken. Mevrouw Inkpen (die nooit een voornaam leek te hebben gehad, ook al noemde haar zuster haar als ze samen waren altijd Popsy) nam de hoefsmederij over toen haar man Mack niet terugkeerde uit Gallipoli. Ze had een gezicht dat net zo keihard was als het ijzer dat de knechten gebruikten om de paardenhoeven mee te beslaan en een dito hart. Ze had bomen van kerels voor

zich werken, en het was een en al: 'Ja, mevrouw Inkpen. Nee, mevrouw Inkpen. Drie zakken vol, mevrouw Inkpen,' ook al hadden ze haar stuk voor stuk met weinig meer dan één vinger kunnen optillen.

Mensen wisten wie ze krediet konden geven en wie ze vooraf moesten laten betalen; wie ze konden geloven wanneer ze spullen terugbrachten en hun geld terugvroegen. Mouchemores manufacturen furniturenhandel deed goede zaken rond Kerstmis en Pasen, hoewel ze in de aanloop naar de winterperiode ook veel breiwol verkochten. Ook de verkoop van damesondergoed liep voorspoedig. Larry Mouchemore had de gewoonte zachtjes zijn puntsnor te strelen wanneer hij mensen verbeterde die zijn naam verkeerd uitspraken ('Je spreekt het uit als "moesj", niet als "mausj"') en keek met angst en beven toe toen mevrouw Thurkle het in haar hoofd haalde in de winkel naast de zijne een pelshandel te openen. Een bontzaak? In Point Partageuse? Toe maar! Hij glimlachte goedmoedig toen de winkel na een half jaar moest sluiten, kocht 'zoals het een goede buur betaamt' de resterende voorraad op en verkocht die met een leuke winst aan de kapitein van een stoomschip, die naar Canada ging en zei dat ze daar gek waren op zulke dingen.

Tegen 1920 bezat Partageuse dus die mengeling van aarzelende trots en verbeterde ervaring die elk West-Australisch stadje kenmerkte. In het midden van het postzegeltje gras bij de hoofdstraat stond de gloednieuwe granieten obelisk waarop de namen stonden vermeld van de mannen en jongens, sommige amper zestien jaar, die niet zouden terugkeren om de velden te ploegen of de bomen te vellen en die nooit hun school zouden afmaken, hoewel menigeen in het stadje toch met ingehouden adem op hun terugkomst bleef zitten wachten. Geleidelijk aan verweefden de levens zich weer tot een stevig en bruikbaar lapje stof waarin elke draad alle andere kruiste en nog eens kruiste door middel van school en werk en huwelijken, patronen bordurend die onzichtbaar waren voor iedereen die hier niet vandaan kwam.

En Janus Rock, met als enige verbinding het bevoorradings-schip dat vier keer per jaar aanlegde, bungelde aan dat lapje stof als een losse knoop die elk moment op Antarctica kon vallen.

De lange, smalle steiger van Point Partageuse was gemaakt van hetzelfde jarrahout dat er in motorwagens overheen ratelde om aan boord van schepen te worden geladen. De weidse baai waaraan het stadje was ontstaan, was helder turkoois en lag op de dag dat Toms boot afneerde te schitteren als opgewreven glas.

Mannen werkten zich in het zweet met inladen en uitladen en sjouwden en worstelden met de lading met zo nu en dan een kreet of een fluitje. Ook aan de wal was het een drukte van belang, met mensen die zich doelbewust voortbewogen, te voet of met paard-en-wagen.

De uitzondering op deze demonstratie van productiviteit was een jonge vrouw die brood stond te voeren aan een vlucht zee-meeuwen. Lachend gooide ze elk korstje weer een andere kant op en keek hoe de vogels ruzieden en krijsten, begerig om een stukje in de wacht te slepen. Een meeuw wist in volle vlucht een stukje brood te bemachtigen en dook desondanks meteen naar het volgende, en het meisje schaterde het uit.

Het leek jaren geleden dat Tom een lach had gehoord die niet iets ruws of verbitterds had. Het was een zonnige wintermiddag; hij hoefde nergens naartoe en er was niets wat hij nu meteen moest doen. Over een paar dagen zou hij de boot naar Janus nemen, zodra hij de mensen had gesproken die hij moest spreken en de documenten had getekend die hij moest tekenen. Maar voorlopig waren er nog geen logboeken om bij te houden, geen prisma's om te polijsten, geen brandstoftanks om bij te vullen. En daar stond iemand gewoon plezier te hebben. Het voelde opeens als een overtuigend bewijs dat de oorlog eindelijk voorbij was. Hij ging op een bankje vlak bij de steiger zitten, liet de zon zijn gezicht strelen en keek hoe het meisje liep te dollen, terwijl haar donkere krullen rondansten als een net dat wordt uitgeworpen in de wind. Hij volgde de manier waarop haar slanke vingers zich aftekenden

tegen het blauw. Geleidelijk aan drong tot hem door dat ze leuk was om te zien. En zo mogelijk nog geleidelijker dat ze mooi was.

‘Waar lach je om?’ riep het meisje, tot Toms verrassing.

‘Sorry.’ Hij voelde dat hij een kleur kreeg.

‘Voor lachen hoeft je je nooit te verontschuldigen!’ riep ze uit, met een stem die op de een of andere manier iets droevigs had. Toen lichtte haar gezicht op. ‘Jij komt niet uit Partageuse.’

‘Klopt.’

‘Ik wel. Ik woon hier al mijn hele leven. Wil je wat brood?’

‘Dank je, maar ik heb geen honger.’

‘Niet voor jou, mallerd! Om de meeuwen te voeren.’

Ze stak haar hand naar hem uit en bood hem een broodkorst aan. Een jaar eerder, misschien zelfs een dag eerder, zou Tom haar hebben bedankt en zijn weggelopen. Maar opeens maakten de warmte en de vrijheid en de glimlach en iets wat hij niet helemaal kon benoemen, dat hij haar aanbod aannam.

‘Wedden dat ik er meer weet te lokken dan jij?’ zei ze.

‘Wedden van niet!’ zei Tom.

‘Klaar, start!’ riep ze en meteen begonnen ze allebei stukken brood hoog in de lucht te gooien of juist in slimme hoeken, wegduikend terwijl de meeuwen zich krijsend omlaag stortten en woest met hun vleugels klapperden naar hun soortgenoten.

Toen al het brood op was, vroeg Tom lachend: ‘Wie heeft er nu gewonnen?’

‘O! Helemaal vergeten bij te houden.’ Het meisje haalde haar schouders op. ‘Laten we het gelijkspel noemen.’

‘Goed,’ zei hij, terwijl hij zijn hoed weer opzette en zijn plunjezak oppakte. ‘Dan ga ik maar weer eens. Bedankt. Ik vond het leuk.’

Ze lachte. ‘Het was maar een dom spelletje.’

Nou,’ zei hij, ‘dan wil ik u bedanken dat u me eraan hebt herinnerd hoe leuk domme spelletjes zijn.’ Hij slingerde de zak over zijn brede schouder en draaide zich om in de richting van het stadje. ‘Ik wens u nog een heel goede middag, juffrouw,’ voegde hij eraan toe.

Tom belde aan bij het pension in de hoofdstraat. Dit was het domein van mevrouw Mewett, een vrouw van in de zestig, zo rond als een peperbus, die hem onmiddellijk de les begon te lezen. ‘In uw brief stond dat u vrijgezel bent en van de oostkust, dus denk er goed aan dat u nu in Partageuse bent. Dit is een christelijk etablissement en het is niet toegestaan hier alcohol of tabak te gebruiken.’

Tom wilde haar al bedanken voor de sleutel in haar hand, maar ze hield hem stevig vast en vervolgde: ‘Ik wil hier geen malle fratsen – ik weet hoe mannen zijn. Wanneer u vertrekt verschoon ik het bed en dan verwacht ik niet dat ik de lakens moet schoonschrobben, als u begrijpt wat ik bedoel. Om tien uur gaan de deuren op slot, het ontbijt is om zes uur en als u er dan niet bent, hebt u pech. Hetzelfde geldt voor het avondeten om half zes. Lunchen doet u maar ergens anders.’

‘Dank u zeer, mevrouw Mewett,’ zei Tom, zonder glimlach, voor het geval hij daar de een of andere regel mee overtrad.

‘Warm water is een shilling per week extra. Kijk zelf maar of u dat wilt. Volgens mij kan koud water nooit kwaad voor een man van uw leeftijd.’ Ze duwde de sleutel in zijn hand. Terwijl ze wegslofte door de gang, vroeg Tom zich af of er ook een meneer Mewett was die ervoor had gezorgd dat ze zo op mannen gesteld was.

In zijn kleine kamer aan de achterkant van het huis pakte hij zijn plunjezak uit en zette zijn zeep en scheerspullen netjes op het ene plankje dat hem ter beschikking was gesteld. Hij legde zijn lange onderbroeken en sokken opgevouwen in de la en hing zijn drie overhemden en twee lange broeken samen met zijn goede pak en stropdas in de smalle kleerkast. Toen stak hij een boek in zijn zak en ging hij op pad om de stad te verkennen.

Tom Sherbournes laatste taak in Partageuse was een etentje bij de havenmeester en zijn vrouw. Kapitein Percy Hasluck had de leiding over al het komen en gaan in de haven en het was de gewoonte dat elke nieuwe vuurtorenwachter van Janus vlak

voor zijn vertrek werd uitgenodigd om bij hem te komen eten.

Die middag waste en schoor Tom zich nog een keer, smeerde brillantine in zijn haar, knoopte een boordje op zijn overhemd en hees zich in zijn nette pak. De zonneschijn van de voorgaande dagen had plaatsgemaakt voor wolken en een gemene wind die regelrecht van Antarctica kwam, dus trok hij voor alle zekerheid ook zijn overjas maar aan.

Omdat hij nog steeds de tijdschaal van Sydney gewend was, had hij tijd genoeg om de onbekende route te wandelen en hij arriveerde dan ook vrij vroeg bij het huis. Zijn gastheer verwelkomde hem met een brede glimlach en toen Tom zich verontschuldigde voor het feit dat hij zo vroeg was, klapte ‘mevrouw kapitein Hasluck’, zoals haar man haar noemde, in haar handen en zei: ‘Hemeltjelif, meneer Sherbourne! U hoeft zich niet te verontschuldigen dat u ons zo tijdig met uw aanwezigheid komt vereren en al helemaal niet nu u zulke mooie bloemen hebt meegenomen.’ Ze rook aan de late rozen die Tom, tegen betaling, uit mevrouw Mewetts tuin had mogen plukken. Ze keek naar hem op vanaf haar aanmerkelijk lagere positie. ‘Allemachtig! U bent zelf bijna net zo groot als de vuurtoren!’ zei ze, en ze grinnikte om haar eigen grapje.

De kapitein pakte Toms hoed en jas aan en zei: ‘Dit is onze woonkamer, kom binnen,’ waarna zijn vrouw onmiddellijk inviel met: ‘Zei de spin tegen de vlieg!’

‘Ja, die is altijd de lolligste thuis,’ zei de kapitein.

Tom vreesde dat het wel eens een lange avond kon worden.

‘En nu, een glaasje sherry? Of een portje?’ vroeg de vrouw.

‘Toon je genadig en breng die arme duvel een biertje, mevrouw Kapitein,’ zei haar man lachend. Hij sloeg Tom op zijn rug. ‘Ga zitten, jongeman, en vertel me alles over jezelf.’

Tom werd gered door de deurbel. ‘Neem me niet kwalijk,’ zei kapitein Hasluck. Vanuit de hal hoorde Tom: ‘Cyril, Bertha. Fijn dat jullie konden komen. Laat me jullie hoed aannemen.’

Toen mevrouw Kapitein even later de woonkamer binnenkwam met een zilveren dienblad met daarop een fles bier en

glazen, zei ze: 'We hebben wat mensen uitgenodigd om u voor te stellen aan wat plaatselijke bewoners. Het is een heel vriendelijk stadje, Partageuse.'

De kapitein loodste de nieuwe gasten binnen, een streng ogend stel, bestaande uit de gezette voorzitter van het lokaal bestuur Wegbeheer, Cyril Chipper, en zijn vrouw Bertha, die zo mager was als een lat.

'En, wat vindt u van de wegen hier?' vroeg Cyril zodra ze aan elkaar waren voorgesteld. 'U kunt de beleefdheid wel achterwege laten. Hoe zou u ze willen beoordelen, vergeleken met het oosten?'

'Ach, laat die arme man toch met rust, Cyril,' zei de echtgenote. Tom was niet alleen blij met haar tussenkomst, maar ook met de deurbel, die opnieuw luidde.

'Bill. Violet. Geweldig jullie te zien,' zei de kapitein toen hij de voordeur opende. 'En jij wordt met de dag mooier, jongedame.'

Hij opende de deur van de woonkamer voor een stevig gebouwde man met grijze bakkebaarden en zijn robuuste, rood aangelopen vrouw. 'Dit zijn Bill Graysmark, zijn vrouw Violet en hun dochter...' Hij keek om. 'Waar is zij opeens gebleven? Hoe dan ook, er loopt hier ergens een dochter rond, maar die zal zo ook wel komen. Bill is het schoolhoofd hier in Partageuse.'

'Aangenaam met u kennis te maken,' zei Tom, terwijl hij de man de hand schudde en de vrouw beleefd toeknikte.

'Zo,' zei Bill Graysmark, 'denk je Janus wel aan te kunnen?'

'Daar kom ik snel genoeg achter,' zei Tom. 'Onherbergzame boel daar.'

'Dat heb ik inderdaad begrepen.'

'En er zijn natuurlijk geen wegen op Janus,' deed ook Cyril Chipper een duit in het zakje.

'Eh, nee,' zei Tom.

'Ik heb het niet op een plek waar helemaal geen wegen zijn,' hield Chipper vol, op een toon die suggereerde dat er wat hem betrof sprake was van morele bezwaren.

'Geen wegen is nog wel het minste probleem, jongeman,'

mengde Graysmark zich weer in het gesprek.

‘Pap, hou nu eens op, wil je?’ De verdwenen dochter kwam binnen terwijl Tom met zijn rug naar de deur stond. ‘Het laatste waar die arme man behoefte aan heeft zijn jouw zwaarmoedige verhalen over onheil en ellende.’

‘Aha! Ik zei al dat ze nog zou komen,’ zei kapitein Hasluck. ‘Dit is Isabel Graysmark. Isabel, dit is meneer Sherbourne.’

Tom stond op om haar te begroeten en ze keken elkaar aan met herkenning in hun ogen. Hij wilde net een opmerking over zeemeeuwen maken, toen ze hem de mond snoerde met: ‘Aangenaam met u kennis te maken, meneer Sherbourne.’

‘Zegt u maar Tom,’ zei hij, zich bedenkend dat het misschien niet de bedoeling was dat zij haar middagen doorbracht met het gooien van brood naar vogels. Hij vroeg zich af welke geheimen er nog meer schuilgingen achter haar vrolijke glimlach.

De avond verliep best aardig; de Haslucks vertelden Tom over de geschiedenis en de bouw van de vuurtoren, in de tijd van de vader van de kapitein. ‘Heel belangrijk voor de handel,’ verzekerde de havenmeester hem. ‘De Zuidelijke Oceaan is al verraderlijk genoeg aan de oppervlakte en dan heeft hij ook nog die onderzeese bergrug. Veilig vervoer is de sleutel tot alle handel, dat weet iedereen.’

‘De werkelijke basis voor veilig vervoer schuilt natuurlijk in goede wegen,’ begon Chipper, op het punt om zich weer in een nieuwe variant te storten van zijn enige onderwerp van gesprek. Tom probeerde belangstellend te kijken, maar werd in zijn ooghoeken afgeleid door Isabel. Zonder dat de anderen haar konden zien, dankzij de manier waarop haar stoel stond, zat ze zogenaamd serieuze gezichten te trekken bij Cyrils opmerkingen en ze voerde bij elke uitspraak een kleine pantomime op.

De voorstelling ging maar door en Tom deed zijn uiterste best om zijn gezicht in de plooi te houden, totdat hij ten slotte vol in de lach schoot, wat hij snel wist te maskeren door een hoestbui te veinzen.

‘Gaaf het wel, Tom?’ vroeg de vrouw van de kapitein. ‘Ik zal een glaasje water voor je halen.’

Tom kon niet opkijken en zei, nog steeds hoestend: ‘Dank u. Ik loop wel even mee. Ik heb geen idee waar dat opeens vandaan kwam.’

Toen Tom opstond zei Isabel met een uitgestreken gezicht: ‘Wanneer hij terugkomt, moet u Tom echt vertellen hoe u wegen aanlegt van jarrahout, meneer Chipper.’ Zich naar Tom om-draaiend, zei ze: ‘Blijf niet te lang weg. Meneer Chipper zit vol interessante verhalen,’ en ze glimlachte onschuldig, waarbij haar lippen slechts heel even trilden toen Tom haar aankeek.

Toen de avond ten einde liep, wensten de gasten Tom het allerbeste voor zijn verblijf op Janus. ‘Zo te zien ben je uit het juiste hout gesneden,’ zei Hasluck en Bill Graysmark knikte instemmend.

‘Dank u. Het was mij een waar genoegen met iedereen kennis te maken,’ zei Tom, terwijl hij de mannen een hand gaf en de dames toeknikte. ‘En bedankt dat je ervoor hebt gezorgd dat ik zo’n grondige inleiding heb gekregen in de West-Australische wegenbouw,’ zei hij zachtjes tegen Isabel. ‘Jammer dat ik niet in de gelegenheid ben je met gelijke munt terug te betalen.’ En het kleine gezelschap ging uiteen in de winternacht.

De Windward Spirit, de bevoorradingsboot voor alle vuurtorenstations langs dat gedeelte van de kust, was een oude schuit, maar zo trouw als een drijfhond, zei Ralph Addicott. De oude Ralph voer al een eeuwigheid op de boot en ging er altijd prat op dat hij het mooiste baantje ter wereld had.

‘Ah, jij moet Tom Sherbourne zijn. Welkom op mijn plezierboot!’ zei hij, gebarend naar het kale houten dek en de door het zeezout afgebladderde verf toen Tom vóór zonsopgang aan boord kwam voor zijn eerste tocht naar Janus Rock.

‘Aangenaam,’ zei Tom, hem de hand schuddend. De motor liep en de dieseldampen vulden zijn longen. In de hut was het niet veel warmer dan in de ijskoude buitenlucht, maar hij bood in elk geval bescherming tegen de snijdende wind.

Door het luikgat achter in de hut kwam een bos rode pijpenkrullen tevoorschijn. ‘Volgens mij kunnen we, Ralph. De boot is er helemaal klaar voor,’ zei de jongeman aan wie ze toebehoorden.

‘Bluey, dit is Tom Sherbourne,’ zei Ralph.

‘Goeiedag,’ antwoordde Bluey, zichzelf omhooghijsend door het luik.

‘Goeiemorgen.’

‘Het is stervenskoud! Ik hoop dat je je wollen onderbroeken hebt ingepakt. Als het hier al zo erg is, is het op Janus nog stukken kouder,’ zei Bluey, in zijn handen blazend.

Terwijl Bluey Tom de boot liet zien, liep de schipper de laatste

dingen nog even na. Hij haalde nog even een oude lap over de met zeewater besmeurde ruit voor hem en riep: ‘Aan de trossen, knul. Bereid je voor om los te gooien.’ Hij gaf gas. ‘Kom op, ouwetje, we gaan,’ mompelde hij, om de boot over te halen zijn ankerplaats te verlaten.

Tom bestudeerde de kaart op de kaartentafel. Zelfs op deze schaalgrootte was Janus nauwelijks meer dan een stipje op de zandbanken ver uit de kust. Hij keek uit over de uitgestrekte zee vóór hen en ademde de vochtige, zilte lucht in, zonder achterom te kijken naar het vasteland, voor het geval hij opeens toch nog van gedachten zou veranderen.

Met het verstrijken van de uren werd het water onder hen dieper en werd de kleur steeds meer effen. Af en toe wees Ralph hem ergens op – een zeearend, of een school spelende dolfijnen. Eén keer zagen ze de schoorsteenpijp van een stoomschip aan de horizon. Met regelmatige tussenpozen kwam Bluey uit de kombuis tevoorschijn om hun thee te brengen in oude, beschadigde emailen kroezen. Ralph vertelde Tom verhalen over verschrikkelijke stormen en grote drama’s van de vuurtorens op dat gedeelte van de kust. Tom vertelde iets over het leven in Byron Bay en op Maatsuyker Island, duizenden kilometers naar het oosten.

‘Nou, als je Maatsuyker hebt doorstaan, dan heb je ook wel kans om Janus te overleven. Waarschijnlijk,’ zei Ralph. Hij keek op zijn horloge. ‘Waarom doe je niet even een dutje nu je nog de kans hebt? We hebben nog een hele reis voor de boeg.’

Toen Tom na zijn dutje weer naar boven kwam, stond Bluey zachtjes tegen Ralph te praten, die zijn hoofd schudde.

‘Ik wil gewoon weten of het waar is. Het kan toch geen kwaad hem dat te vragen, of wel soms?’ zei Bluey.

‘Mij wat te vragen?’ vroeg Tom.

‘Of...’ Bluey keek Ralph aan. Verscheurd tussen zijn eigen verlangen en Ralphs boze blik, kreeg hij een kleur en zweeg.

‘Ook goed, het gaat mij ook niet aan,’ zei Tom en hij keek uit

over het water, dat inmiddels donker grijs was geworden, terwijl de deining om hen heen toenam.

‘Ik was te jong. Ma wilde niet dat ik er een paar jaar bij zou liegen om dienst te kunnen nemen. En ik heb gewoon gehoord...’

Tom keek hem aan, zijn wenkbrauwen vragend opgetrokken.

‘Nou ze zeggen dat je bent onderscheiden met een Erekruis en zo,’ flapte Bluey er opeens uit. ‘Ze zeiden dat het in je ontslagpapieren stond – voor de aanstelling op Janus.’

Tom bleef naar het water kijken.

Bluey keek eerst beteuterd en toen verlegen. ‘Ik bedoel, ik ben er trots op te kunnen zeggen dat ik een echte held de hand heb geschud.’

‘Zo’n stukje koper maakt je nog niet tot een held,’ zei Tom. ‘De meeste jongens die de medailles echt verdienden zijn er niet meer. Dus als ik jou was, zou ik me er maar niet zo druk om maken, vriend,’ zei hij, en hij draaide zich om en boog zich weer over de kaart.

‘Daar is ’t!’ riep Bluey uit, terwijl hij de verrekijker aan Tom gaf.

‘Oost west, thuis best voor het komende half jaar,’ grinnikte Ralph.

Tom keek door de lenzen naar de landmassa die als een zeemonster uit het water leek op te rijzen. Het klif aan de ene kant vormde het hoogste punt, waarvandaan het eiland omlaag glooide naar de tegenoverliggende kust.

‘Die ouwe Neville zal wel blij zijn ons te zien,’ zei Ralph. ‘Hij stond niet te trappelen om van stal te worden gehaald voor dat noodgeval van Trimble, dat kan ik je wel vertellen. Maar ja. Eenmaal een vuurtorenwachter... Er is geen man in de Dienst die een toren onbemand zou laten, hoezeer hij er ook over tekeergaat. Maar ik waarschuw je alvast, hij is niet bepaald een vrolijke frans. Neville Whittnish is geen prater.’

De steiger strekte zich zo’n dertig meter van de kustlijn uit, waar hij stevig was uitgebouwd, om het hoofd te kunnen bieden aan het hoogste getij en de zwaarste stormen. Het touw-en-blok

was al in gereedheid gebracht, klaar om de voorraden omhoog te takelen langs de steile helling naar de bijgebouwen. Terwijl zij aanlegden stond een man van in de zestig met een stugge, verweerde kop hen al op te wachten. 'Ralph, Bluey,' zei hij, met een vluchtig knikje. 'Jij bent de plaatsvervanger,' was zijn begroeting voor Tom.

'Tom Sherbourne. Aangenaam kennis met u te maken,' antwoordde Tom, en hij stak hem zijn hand toe.

De oudere man stond er een ogenblik afwezig naar te kijken, leek zich toen te herinneren wat het gebaar betekende en gaf een kort rukje aan zijn hand, alsof hij wilde zien of de arm misschien loszat. 'Deze kant op,' zei hij en zonder te wachten tot Tom zijn spullen bij elkaar had, begon hij omhoog te sjokken naar het vuurtorenstation.

Het was vroeg in de middag, en na al die uren op zee duurde het even voordat Tom weer het gevoel had dat hij vaste grond onder de voeten had. Hij greep zijn plunjezak en liep de vuurtorenwachter achterna, terwijl Ralph en Bluey voorbereidingen troffen om de voorraden uit te laden.

'Wachterswoning,' zei Whittnish, toen ze een laag gebouwtje naderden met een dak van golfplaten. Achter het huisje stond een drietal grote regenwatertanks opgesteld, naast een aantal bijgebouwtjes waarin voorraden lagen opgeslagen voor het huis en de vuurtoren. 'Je kunt je plunjezak wel in de gang zetten,' zei hij, terwijl hij de voordeur opende. 'Ik moet je een hoop laten zien.' Meteen draaide hij zich om en zette koers naar de toren. Hij mocht dan een oude vent zijn, hij bewoog zich als een windhond.

Later, toen de oude man hem over de vuurtoren vertelde, veranderde zijn stem, alsof hij het over een trouwe hond had of over een lievelingsroos. 'Hij is prachtig, nog steeds, na al die jaren,' zei hij. De witte stenen toren stak als een pijpje krijt af tegen de leigrijze hemel. Hij was bijna veertig meter hoog en stond bij het klif op het hoogste punt van het eiland en Tom was niet alleen verrast door het feit dat hij veel hoger was dan

de torens waarop hij tot nu toe had gewerkt, maar ook door de ranke elegantie.

Toen hij door de groene deur naar binnen ging, trof hij min of meer aan wat hij had verwacht. De ruimte kon in enkele stappen worden doorkruist en het geluid van hun voetstappen weerkaatste als dat van verdwaalde kogels van de glanzend groen geverfde vloeren en ronde, gewitte muren. De enkele meubelstukken – twee voorraadkasten, een kleine tafel – hadden een ronde achterkant, zodat ze in de ronding van het gebouw pasten en als bultenaars tegen de muren stonden. Precies in het midden stond de dikke metalen cilinder die helemaal omhoogliep naar de lantaarnkamer en waarin de gewichten hingen van het uurwerk dat het licht oorspronkelijk had laten draaien.

Aan één kant van de muur bevond zich een wenteltrap die niet veel breder was dan zestig centimeter en in de massief metalen vloer van de verdieping erboven verdween. Tom liep achter de oude man aan naar de volgende, smallere verdieping, waar de helix langs de tegenoverliggende muur verderliep naar de volgende verdieping enzovoort, tot ze op de vijfde aankwamen, vlak onder de lantaarnkamer – het administratieve hart van de vuurtoren. Hier in de uitkijkruimte stond het bureau met de logboeken, de morseapparatuur, de verrekijker. Het was natuurlijk niet toegestaan een bed in de vuurtoren te hebben, of andere meubels waarop je gemakkelijk kon zitten of liggen, maar er stond in elk geval één houten stoel met een rechte rug en leuning die waren gladgesleten door generaties ruwe handpalmen.

De barometer mocht wel eens worden opgepoetst, zag Tom, voordat zijn blik werd getrokken door iets wat naast de zee-kaarten lag. Het was een knot wol met breinaalden erin en iets wat eruitzag als de aanzet tot een sjaal.

‘Van de oude Docherty,’ zei Whittnish met een knikje.

Tom wist dat vuurtorenwachters op allerlei manieren de tijd probeerden te doden op rustige momenten: schelpen of ivoor bewerken; schaakstukken maken. Breien werd ook veel gedaan.

Whittnish nam het logboek en de weerwaarnemingen met

hem door en ging Tom toen voor naar het licht zelf, op de volgende verdieping. De beglazing van de lichtruimte werd slechts onderbroken door de raamlijsten die de ruiten op hun plaats hielden. Buiten liep er een metalen galerij om de toren heen en tegen de koepel stond een levensgevaarlijk ogende ladder, die naar de smalle richel leidde, vlak onder de windwijzer die draaide in de wind.

‘Hij is inderdaad prachtig,’ zei Tom, terwijl hij naar de reusachtige lens keek, die hoog boven hem uittorende, boven op het roterende platform: een paleis van prisma’s, een bijenkorf van glas. Het was het absolute hart van Janus, een en al licht en helderheid en stilte.

Er gleed een nauwelijks waarneembaar glimlachje over de lippen van de oude vuurtorenwachter toen hij zei: ‘Ik ken ’m al sinds ik een kleine jongen was. Ja, het is een schoonheid.’

De volgende ochtend stond Ralph al op de steiger. ‘Bijna klaar voor vertrek. Zullen we de volgende keer alle kranten voor je meebrengen die je hebt gemist?’

‘Het is niet echt meer nieuws als het maanden oud is. Ik hou mijn geld liever in mijn zak om een goed boek te kopen,’ antwoordde Tom.

Ralph keek om zich heen om te zien of alles in orde was. ‘Nou, dat was het dan. Je kunt niet meer terug, jong.’

Tom lachte quasizielig. ‘Daar zou je wel eens gelijk in kunnen hebben, Ralph.’

‘Voor je het weet zijn we er weer. Wat is nou drie maanden, zolang je maar niet probeert je adem in te houden!’

‘Als je goed voor de vuurtoren zorgt, zal hij je geen problemen geven,’ zei Whittnish. ‘Het enige wat je nodig hebt, is geduld en een beetje gezond verstand.’

‘Ik doe mijn best,’ zei Tom. Toen wendde hij zich tot Bluey, die op het punt stond de trossen los te gooien. ‘Tot over drie maanden dan maar, Blue.’

‘Zeker weten.’

De boot voer weg, liet het kielwater schuimen en leverde met een rokerig geronk slag met de wind. De afstand drukte hem steeds dieper en dieper in de grijze horizon, alsof een duim hem in de stopverf duwde, net zo lang tot hij er helemaal in opging.

Toen was het even stil. Geen doodse stilte: de golven sloegen nog steeds op de rotsen, de wind gierde om zijn oren en de loshangende deur van een van de opslagschuren rammelde er humeurig op los. Maar binnen in Tom was er voor het eerst in jaren iets helemaal stil.

Hij liep naar de top van het klif en bleef daar staan. Ergens rinkelde een geitenbel; twee kippen gingen tegen elkaar tekeer. Opeens kregen deze speldenprikjes geluid een heel nieuwe betekenis: geluiden van levende wezens. Tom beklom de honderdvierentachtig treden naar de lantaarnkamer en opende de deur naar de galerij. De wind beukte op hem in als een roofdier en duwde hem terug in de deuropening tot hij voldoende kracht had verzameld om zich naar voren te storten en de ijzeren reling vast te grijpen.

Voor het allereerst nam hij het volledige uitzicht in zich op. Hij bevond zich tientallen meters boven zeeniveau en keek als gebiologeerd in de diepte, naar de oceaan die pal onder hem tegen de rotsen beukte. Het water klotste als witte verf, melkachtig dik en slechts heel af en toe werd het schuim eraf geschraapt, net lang genoeg om de diepblauwe onderlaag te kunnen zien. Aan de andere kant van het eiland vormde een rij reusachtige zwerfkeien een hindernis voor de branding en het water dat zich erachter had verzameld was zo kalm als dat van een bad. Hij had het gevoel dat hij niet uit de aarde oprees, maar in de lucht hing. Heel langzaam draaide hij zich rond in een cirkel om de nietigheid van alles in zich op te nemen. Het leek alsof zijn longen nooit groot genoeg konden zijn om zo veel lucht in te ademen, dat zijn ogen nooit zo veel ruimte konden zien en dat zijn oren nooit het volle bereik van de dreunende, bulderende oceaan konden horen. Eén kort ogenblik was er geen begin en geen einde.

Hij knipperde met zijn ogen en schudde snel zijn hoofd. Hij dreigde te worden meegesleurd in een maalstroom en om zichzelf terug te kunnen trekken concentreerde hij zich op zijn hartslag, het gevoel van zijn voeten op de grond en zijn hielen in zijn laarzen. Hij richtte zich op tot zijn volle lengte. Hij koos een punt op de deur van de vuurtoren – een loszittend scharnier – en besloot daarmee te beginnen. Iets stevigs. Hij moest zich op iets stevigs richten, want als hij dat niet deed, wist hij niet waar zijn geest of zijn ziel naartoe kon worden geblazen, als een ballon zonder ballast. Dat was het enige wat hem door vier jaar bloed en waanzin had gesleept: exact weten waar je geweer is wanneer je tien minuten wegdommelt in je loopgraaf; altijd je gasmasker controleren; zeker weten dat je mannen hun orders exact hebben begrepen. Je denkt niet vooruit in jaren of maanden: je denkt aan dit uur en heel misschien aan het volgende. Al het andere is pure speculatie.

Hij tilde de kijker op en speurde het eiland af naar meer tekenen van leven: hij wilde de geiten zien, de schapen zien; hij wilde ze tellen. Zich vastklampen aan iets stevigs. Aan de koperen onderdelen die gepoetst moesten worden, het glas dat moest worden schoongemaakt – eerst het buitenste glas van de lantaarn, daarna de prisma's zelf. Zorgen dat de raderen soepel bleven lopen, het kwik bijvullen om het licht te laten glijden. Hij klampte zich aan elke gedachte vast als aan de sport van een ladder die hem moest terugbrengen naar datgene wat hij kende; terug naar dit leven.

Toen hij die avond de lamp ontstak, bewoog hij zich net zo langzaam en zorgvuldig als een van de priesters dat duizenden jaren eerder wellicht had gedaan in de eerste vuurtoren van Pharos. Hij beklom het smalle metalen trapje dat naar de binnenvloer rond het licht zelf leidde en dook door de opening en in de machinerie van het bakenlicht. Hij prepareerde de olie door een vlam onder de schotel te houden zodat hij verdampte en in de vorm van gas de gloeikous bereikte. Vervolgens hield hij een lucifer bij de gloeikous, die de damp in een witte schittering transformeerde.

Toen begaf hij zich een niveau lager en startte de motor. Het licht begon te draaien met het precieze, regelmatige ritme van een schitterlicht om de vijf seconden. Hij pakte de pen en schreef in het grote, in leer gebonden logboek: *'Ontstoken om 5.09 p.m. Wind n/no 15 knopen. Bewolkt en stormachtig. Zee 6.'* Toen zette hij zijn initialen eronder: *'T.S.'* Zijn handschrift nam het verhaal over waar Whittnish het enkele uren eerder had afgebroken, en Docherty vóór hem – hij was een schakel in de ononderbroken keten van wachters die getuigden van de vuurtoren.

Toen hij zich ervan had overtuigd dat alles in orde was, keerde hij terug naar het huis. Zijn lichaam had dringend behoefte aan slaap, maar hij wist maar al te goed dat je moet eten om te kunnen werken. In de provisiekamer naast de keuken stonden blikken vlees en erwten en peren op planken naast sardines en suiker en een grote pot pepermuntballetjes, waarop wijlen mevrouw Docherty verzot was geweest. Zijn allereerste avondmaaltijd hier bestond uit een snee van het ongezuurde brood dat Whittnish had achtergelaten, een plak cheddar en een gerimpeld appeltje.

Af en toe flakkerde de vlam van de olielamp op de keukentafel. De wind zette zijn oude strijd tegen de ruiten voort, begeleid door het vloeibare gebulder van de golven. Tom sidderde van opwindning bij de gedachte dat hij de enige was die het hoorde: de enige levende mens binnen een straal van honderden kilometers. Hij dacht aan de meeuwen in hun sterke nesten op de kliffen, de vissen die zich schuilhielden in de beschutting van de riffen, beschermd door het ijskoude water. Elk levend wezen had zijn eigen toevluchtsoord nodig.

Tom droeg de lamp naar de slaapkamer. Zijn schaduw drukte zich als een platte reus tegen de muur terwijl hij zijn laarzen en zijn lange onderbroek uittrok. Zijn haar was stug van het zout en zijn huid schraal van de wind. Hij sloeg de dekens terug, klom in bed en zonk weg in dromen terwijl zijn lichaam bleef meewiegen op de golven en de wind. Boven hem hield het vuurtorenlicht de hele nacht de wacht, de duisternis doorklievend als een zwaard.

Elke ochtend, nadat hij het licht heeft gedoofd, gaat Tom eropuit om weer een gedeelte van zijn nieuwe territorium te verkennen alvorens met zijn dagelijkse werkzaamheden te beginnen. De noordkant van het eiland is een loodrecht granieten klif dat zich schrap zet tegen de oceaan eronder. Het land daalt glooiend af naar het zuiden en glijdt geleidelijk onder het water van de ondiepe lagune. Naast het kleine strand staat het waterrad, dat zoet water vanuit de bron naar het huis voert: vanaf het vasteland, over de bodem van de oceaan, helemaal tot aan het eiland en nog verder, bevinden zich spleten waaruit op mysterieuze wijze zoet water omhoogkomt. Toen de Fransen dit verschijnsel in de achttiende eeuw beschreven, werd het afgedaan als een fabeltje. Niettemin was er op verschillende plekken in de oceaan zoet water te vinden, als een goocheltruc van de natuur.

Hij begint zijn routine vorm te geven. De voorschriften verlangen dat hij elke zondag de vlag hijst en dat is dan ook het eerste wat hij doet. Hij hijst hem ook wanneer een oorlogsschip het eiland passeert. Hij kent wachters die deze verplichting heimelijk vervloeken, maar Tom put voldoening uit de discipline die het van hem vereist. Het is een luxe om iets te kunnen doen wat geen enkel praktisch nut heeft: de luxe van beschaving.

Hij stelt zich ten doel dingen te repareren die in verval zijn geraakt sinds de aftakeling van Trimble Docherty. Het belangrijkste is de vuurtoren zelf, die stopverf nodig heeft in de raamluiken